

Regional riktlinje för samordning av transport, utredning, vård och behandling av patienter med extrem fetma

Riktlinjer för utförare av hälso- och sjukvård i Region Skåne. Regionala riktlinjer har tagits fram i nära samverkan med berörda sakkunniggrupper. Riktlinjerna är fastställda av hälso- och sjukvårdsdirektören.

Innehållsförteckning

Förord.....	3
Dokumentinformation	4
Förankring och remissyttrande	5
Avgränsning och definition	5
Epidemiologi	5
Nivåstrukturering.....	5
Referenser och länkar	7

Förord

Fetma är den vanligaste näringsrubbnings i västvärlden och självrapporterad fetma hos vuxna personer i Sverige har tredubblats sedan 1980-talet. Det är angeläget att skapa förutsättningar för en god, säker och jämlik vård samt ett värdigt omhändertagande av patienter med fetma. För att uppnå detta krävs en regional samordning som reglerar transport samt utredning, vård och behandling av patienter med olika grad av fetma. Definition av viktgränser är också viktigt för arbetet med den fysiska planeringen av vårdavdelningar vid ny- och ombyggnationer.

Fastställt 2019-12-16

Pia Lundbom
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Dokumentinformation

	Namn	Position	E-postadress
Huvudansvarig	Håkan Miörner	Medicinsk rådgivare	hakan.miorner@skane.se
Fastställt av	Pia Lundbom	Hälso- och sjukvårdsdirektör	pia.lundbom@skane.se
Sakkunniggrupp	Arbetsgruppen för regional samordning av patienter med fetma		
Kontaktperson Koncernkontoret	Håkan Miörner	Medicinsk rådgivare	hakan.miorner@skane.se
Administrativ kontaktperson	Carina Åkesson	Publicist	carina.i.akesson@skane.se

Giltighet

	Giltigt från och med	Giltigt till och med	Ansvarig/huvudförfattare
Ursprunglig version	2019-12-16	2021-12-31	
Revidering			
Revidering			
Revidering			
Revidering			

Arbetsgrupp för regional samordning av patienter med fetma

En arbetsgrupp med representanter från berörda förvaltningar har på uppdrag av hälso- och sjukvårdsdirektören inventerat sjukhusens utrustning för utredning och vård av patienter med extrem fetma och medverkat i framtagandet av riktlinjen. Medlemmar i arbetsgruppen: Christian Areskoug, överläkare, VO Ambulans; Eleni Ikonomidou, sjuksköterska Operationsavdelning, Helsingborgs lasarett; Mikael Sten, Områdeschef, Akutmottagning, Helsingborgs lasarett; Sofia Hagel, chefsfysioterapeut, Avdelning strategisk omvårdnadsutveckling, SUS; Erik Uddman, överläkare, Sektion endokrinologi, SUS Malmö; Sven Oredsson, medicinsk rådgivare, Koncernkontoret; Håkan Miörner, tf. regional chefläkare, Koncernkontoret.

Förankring och remissyttrande

Rekommendationerna är förankrade i Arbetsgruppen för regional samordning av patienter med fetma. Riktlinjen har varit på remiss till berörda förvaltningar för konsekvensbeskrivning. Förvaltningarna ska senast till halvårsskiftet 2021 genomföra de åtgärder som är nödvändiga för att kunna omhänderta alla patienter enligt riktlinjen.

Avgränsning och definition

Denna riktlinje avser transport och praktiskt omhändertagande av patienter med fetma i somatisk och vuxenpsykiatrisk vård. Den definition av fetma som tillämpas bygger på BMI (body-mass index). Fetma definieras som BMI ≥ 30 och extrem fetma som BMI ≥ 40 . I denna riktlinje används av praktiska skäl patientens vikt som kriterium för nivåstrukturering.

Epidemiologi

Fetma är den vanligaste näringsrubbningsen i västvärlden och självrapporterad fetma hos vuxna personer i Sverige har tredubblats sedan 1980-talet. Trots ökningen är förekomsten av fetma hos den vuxna befolkningen i Sverige relativt låg jämfört med andra länder och beräknas till ca 16 procent¹. Uppgifter om antal personer med extrem fetma i Region Skåne saknas. Antalet slutenvårdspatienter med vikt över 200 kg som registrerats i Melior under perioden 2014-2018 var endast 37. Antal patienter med BMI >40 var under samma tidsperiod 413. Antalet insatsrapporter för transport av tunga patienter med MinMax ambulansen var under perioden september 2018 – maj 2019 endast 5. Statistiken är inte kvalitetssäkrad och kan vara behäftad med stora fel men indikerar att antalet patienter med extrem fetma är relativt få.

Nivåstrukturering

En inventering av akutsjukhusens utrustning för utredning, vård och behandling av patienter med extrem fetma samt ambulansverksamhetens kapacitet för transport av tunga patienter ligger till grund för förslaget till nivåstrukturering. Förutom utrustning har behovet av anpassade lokaler, transportvägar samt särskild omvårdnadskompetens beaktats vid förslag till nivåstrukturering. Transportkapacitet för ambulanser som används i Region Skåne har varit vägledande för att fastställa viktgränser. Vanliga ambulanser kan transportera patienter med vikt upp till 220 kg och MinMax ambulansen kan transportera patienter med en vikt upp till 318 kg.

AKUTMOTTAGNINGARS BEREDSKAP FÖR OMHÄNDERTAGANDE AV PATIENTER MED FETMA MED AKUT LIVSHOTANDE SYMTOM ELLER OLYCKSFALL

Alla akutmottagningar ska vara utrustade för att kunna primärt omhänderta patienter med vikt upp till 450 kg.

SJUKHUSENS BEREDSKAP FÖR UTREDNING, VÅRD OCH BEHANDLING AV PATIENTER MED FETMA

- *Närsjukhus:* patienter med vikt upp till 150 kg
- *Akutsjukhus inkl. Lasarettet i Ystad samt vuxenpsykiatriska vårdavdelningar:* patienter med vikt upp till 220 kg
- *SUS samt vuxenpsykiatri i Lund:* patienter med vikt upp till 300 kg

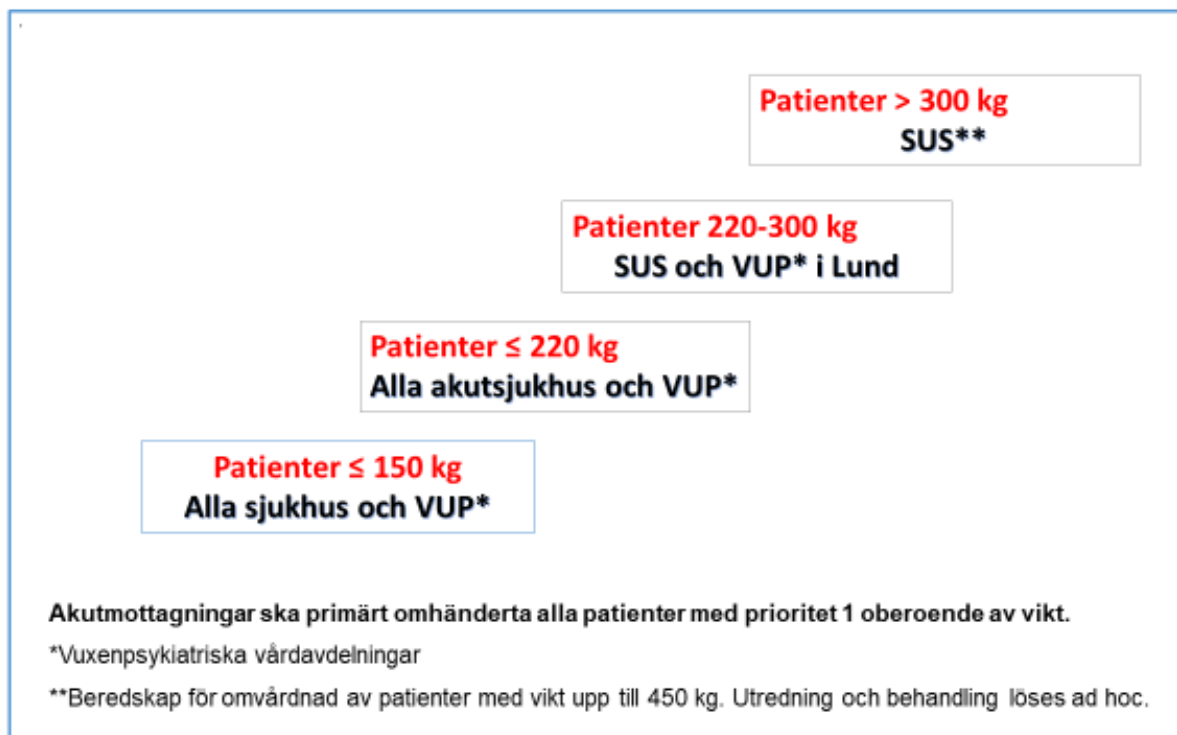
Patienter med en vikt > 300 kg ska omhändertas på SUS som ska ha en beredskap för omvårdnad av patienter med vikt upp till 450 kg. Utredning och behandling av patienter med vikt > 300 kg måste lösas ad hoc. Region Skånes Tjänsteman i beredskap (TiB) kontaktas för att diskutera möjliga alternativ.

KONSEKVENSER FÖR AMBULANSVERKSAMHETEN

Vid prioritet 1-uppdrag transporteras patienten till närmsta akutsjukhus oberoende av vikt.

- Patienter med vikt ≤ 150 kg kan transporteras till samtliga sjukhus.
- Patienter med vikt ≤ 220 kg kan transporteras till samtliga akutsjukhus inkl. Lasarettet i Ystad samt till vuxenpsykiatriska vårdavdelningar i Lund, Malmö, Helsingborg och Kristianstad.
- Patienter med vikt > 220 kg transporteras till SUS respektive vuxenpsykiatri i Lund.

Transport av patienter med vikt ≤ 220 kg sker i vanliga ambulanser medan transport av patienter med vikt 220 – 318 kg sker i MINMax ambulans. Vid behov av transport av patient med vikt > 318 kg kontaktas Region Skånes Tjänsteman i beredskap (TiB) för att diskutera möjliga alternativ.

Figur 1. Viktgränser vid omhändertagande av patienter med fetma i somatisk och vuxenpsykiatrisk vård.

Referenser och länkar

1. Statistik om övervikt och fetma. Folkhälsomyndigheten 2019.
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsorapportering-statistik/folkhalsans-utveckling/halsa/overvikt-och-fetma/>